

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้เป็นการเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยในเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเสนอตามลำดับดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงในขั้นต้น กำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คู่มือปฏิบัติการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อทราบถึงขอบเขตงานการเงินการบัญชีของโรงเรียน และประเด็นที่ควรศึกษาวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางขั้นต้นในการกำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย

2. ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงในขั้นต้น ผู้วิจัยได้ไปศึกษาจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบึงสามพัน และโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านบึง โรงเรียนบ้านหัวยกอก โรงเรียนบ้านหนองสว่าง โรงเรียนบ้านพนมเพชร เพื่อทราบสภาพทั่วไปในการปฏิบัติการและปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงินและการบัญชีในระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติจริงของการศึกษาวิจัยนี้ และเพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยให้เหมาะสมและใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3. กำหนดกรอบของแนวความคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการศึกษาจากหน่วยปฏิบัติจริงในขั้นต้น ในภาคสนามมา กำหนดประเด็นและกรอบของแนวความคิดสำหรับการวิจัยและได้กำหนดขอบเขตและประเด็นสำหรับการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและการบัญชีในโรงเรียนขนาดเล็กครอบคลุมในเรื่อง การเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การทำหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชี การตรวจสอบและการรายงาน

4. การสร้างเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ก. ศึกษาเอกสาร ตำรา ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีและศึกษาสภาพการปฏิบัติงานจริงในภาคสนามบางส่วน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างคำถามในแบบสัมภาษณ์

ข. ร่างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ขึ้น โดยประมวลจากเอกสารและการศึกษาในภาคสนาม แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

ค. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำไปทดลองกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็กจำนวน 3 โรงเรียน เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือ

ง. นำข้อบกพร่องของเครื่องมือที่พบจากการทดลองนำมาปรับปรุง เครื่องมืออีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง

จ. นำเครื่องมือที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ชุด

ก. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์และสภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านการเงินและบัญชี และปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเงินที่เป็นเงินนอกระบบโรงเรียนประถมศึกษา

ข. แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติด้านการเงินและบัญชี และปัญหาการปฏิบัติงานการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเงินที่เป็นเงินนอกระบบของโรงเรียนประถมศึกษา

ค. แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

ง. แบบสัมภาษณ์ ผู้ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับจังหวัด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติตามการเงินและบัญชีของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก (ดูรายละเอียดเครื่องมือได้ในภาคผนวก)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลเป็นผู้บริหารโรงเรียน และเจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 48 คน เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีจากสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอ 22 คน และ เป็นผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับจังหวัด จากสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 74 คน ดังรายละเอียดดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผู้วิจัยกำหนดจำนวน โรงเรียนที่จะนำมาใช้ศึกษาร้อยละ 10 จากโรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 241 โรงเรียน ได้จำนวน 24 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายตามโควตาของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ บุคคล ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน และเจ้าหน้าที่หรือ ผู้ปฏิบัติงานการเงิน และบัญชีโรงเรียน จำนวน 24 คน รวมทั้งหมด 48 คน
2. ผู้ให้ข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เป็นเจ้าหน้าที่การเงินและ บัญชีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ. ๆ ละ 2 คน 11 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 22 คน
3. ผู้ให้ข้อมูลจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบภายใน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ โดย นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ไปถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด เพชรบูรณ์ และผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยไปถึงผู้บริหาร โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ในการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เข้าพบผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอสัมภาษณ์การปฏิบัติงานการเงินและ บัญชีโดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 24 คน และเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี

ของโรงเรียน จำนวน 24 คน และได้เข้าพบหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอๆ ละ 2 คน 11 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 22 คน และเข้าพบผู้ทำหน้าที่ตรวจสอบภายในระดับจังหวัด ขอสัมภาษณ์ สามารถสัมภาษณ์ได้เพียง 1 คน เหลือ 1 คน ไม่สามารถให้ข้อมูลได้ เนื่องจากไม่เคยตรวจสอบเรื่องการเงินและบัญชีของโรงเรียนโดยตรง เคยตรวจสอบแต่เฉพาะ งานพัสดุเท่านั้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา หากความถี่หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย